

[Hans Hækkerup]

ske støtte til de kræfter i Centralamerika, der arbejder for en sådan løsning.

Det er på denne baggrund, vi har anset det for nødvendigt at folketinget drøfter situationen i Centralamerika og tager stilling til, hvilken politik Danmark skal føre.

Besvarelse

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Det er nu 1½ år siden, vi sidst havde en indgående debat her i folketinget om Mellemamerika, så i dag vil jeg lade den historiske udvikling i området ligge og koncentrere mig om den aktuelle situation i de enkelte mellemamerikanske lande.

Jeg vil også komme ind på de mellemstatslige konflikter i regionen og den såkaldte Contadorafredsproces.

Indledningsvis vil jeg gerne erindre om den opfattelse, jeg under forespørgselsdebatten i april 1984 fastslog som regeringens, og jeg tror, jeg kan sige et bredt folketingsflertal, nemlig at århundredgammel social og økonomisk uretfærdighed og undertrykkelse er den grundlæggende årsag til områdets problemer.

Varige og retfærdige løsninger forudsætter, at der i alle mellemamerikanske lande gennemføres politiske, økonomiske og sociale reformer, der tager sigte på etablering af et demokratisk system og en mere ligelig fordeling af samfundets værdier. Varige og retfærdige løsninger kan ikke findes med militære midler, men alene gennem politiske løsninger, der har deres udspring i regionen, og som respekterer de fundamentale principper om ikke-indblanding og om grænsernes ukrænkelighed.

På baggrund af den redegørelse, jeg kom med dengang, vedtog folketinget en dagsorden, der lød:

»Idet folketinget opfordrer regeringen til at støtte Contadoralandenes bestræbelser på i Mellemamerika at fremme fredelige løsninger uden ydre indblanding og til at markere dansk afstandtagen fra brud på folkerettens principper, bl.a. om ikke-indblanding i andre staters indre anliggender, går tinget over til næste sag på dagsordenen.«

Denne dagsordens elementer har selvsagt i den forløbne tid udgjort grundlaget for regeringens stillingtagen til og engagement i pro-

blemerne på den mellemamerikanske landtange, og meget kort sagt tegner der sig følgende helhedsbillede af den aktuelle situation i Mellemamerika:

Den økonomiske situation i regionen som helhed bliver stadig vanskeligere. Der er få lyspunkter for de mange fattige, for hvem det naturligvis er en ringe trøst, at fattigdommen i andre dele af verden, f.eks. i Afrika og i Bangladesh, er langt værre. Den altovervejende del af befolkningerne lider fortsat under social nød og økonomisk ulighed, og her til kommer stigende arbejdsløshed, vanskelige afsætningsvilkår for de vigtigste eksportvarer og omfattende ødelæggelser som følge af sabotage og andre voldshandlinger. De grundlæggende årsager til områdets mange problemer – social undertrykkelse, ringe sundhedstilstand, manglende adgang til elementær uddannelse – består alle.

Samtidig er spændingerne mellem flere af staterne tiltaget. Alvorlige grænseepisoder med dræbte og sårede har været jævnlig tilbagevendende begivenheder for Honduras, for Nicaragua og for Costa Rica. Andre kriser har også præget området, og mistilliden har gjort kløfterne bredere og dybere.

Spændingerne i de enkelte lande er ligeledes øget. Den næsten håbløse økonomiske situation og de mellemstatslige konflikter har bidraget hertil. I flertallet af landene stikker de indre modsætninger imidlertid langt dybere. Der er tale om kampe, ofte på liv og død, om magt og mellem forskellige samfundsoptættelser.

I denne situation har den såkaldte Contadoragrupperes mæglingsbestræbelser udgjort det eneste alternativ til en mere voldelig og farlig udvikling. Contadorainitiativet forsøger at sætte ind både over for den indre strid i de mellemamerikanske samfund og over for de mellemstatslige konflikter. Løsningen af disse grundlæggende modsætninger vil tage lang tid, men Contadoraprocesen er i sig selv fredsbevarende. Den indebærer stadige kontakter mellem regeringer, som ellers ville have svært ved overhovedet at sidde ved samme bord.

Dette var så helhedsbilledet, men der er store forskelle fra land til land. Meget lidt i Mellemamerika er enten helt sort eller helt hvidt, og jeg skal komme nærmere ind på situationen i de enkelte lande.